

‘Niet alleen de fouten zwegen, ook de goeden’

Het is logisch dat NSB'ers zwegen over hun oorlogsverleden, maar ook verzetsstrijders hielden vaak hun mond. Historicus Philip van den Berg haalt de onbekenden uit de anonimiteit.

Rien van den Anker

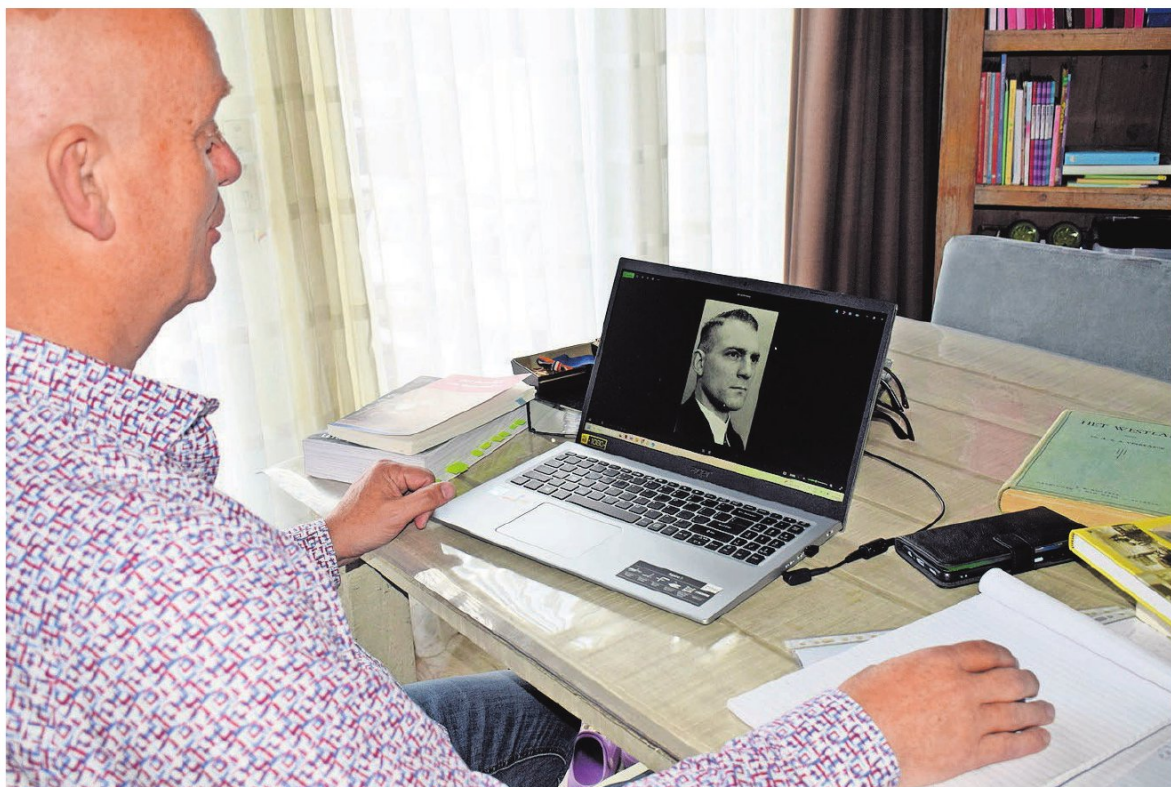
Westland

Het zijn vooral de overwinningshelden die na een oorlog de geschiedenis domineren, zo weet ook de Maaslandse historicus Philip van den Berg. „De verliezers verdwijnen begrijpelijk in stilte, maar het is mij ook opgevallen dat niet alleen de fouten zwijgen, maar juist ook de goeden.”

Er waren wel verhalen die volgens hem mogelijk niet spectaculair genoeg waren, nauwelijks de publiciteit haalden. „Ook voor hen zelf niet. Nog sterker, zij spraken er ook niet of nauwelijks over. Niet beseffend dat dat maar niks vertellen ook nog eens grote impact had op hun partners en (klein)kinderen.”

Van den Berg weet dat een aantal verzetsmensen onderling zelfs een afspraak maakte om er na de oorlog zo min mogelijk over te praten. „Anderen vonden zichzelf helemaal geen held en wekten de indruk dat ze hun daden als plicht voelden en eigenlijk vanzelfsprekend vonden.”

Het tegendeel is waar, vindt de historische schrijver die nu een (deze woensdag gepresenteerd) boek heeft uitgegeven met de titel: *De gezichten achter het verzet*.

▲ Historicus Philip van den Berg wil onbekende verzetsstrijders eren. FOTO DEBORA VAN DEN BERG

Waarin hij aantoont dat er nogal wat Westlanders kozen voor de stilte rond hun verzetsactiviteiten. En dat ook zo wilden houden. „Ik heb geprobeerd hen uit die anonimiteit te halen. Om hen te eren, omdat zij, vooral vrouwen, het cement van het verzet waren. Hun verhalen dreigen te worden vergeten, maar zijn veel te belangrijk, en die heb ik nu uitgebreid in het boek opgenomen.”

Spannend

Een soepel geschreven, ook spannend boek waarin de al bekende Westlandse verzetshelden als (later burgemeester) Pieter Willem Hordijk, Peter Doelman en Leendert Valstar voorkomen. Maar ook tientallen anderen van wie, naast familie en vrienden – en soms die ook niet eens – niemand iets wist over hun actieve verzet tegen de Duitse bezetters.

Een boek dat veel informatie bevat en waarin het soms lastig is de personages uit elkaar te houden. Dat is logisch omdat die verzetslieden uit veiligheid alleen schuilnamen gebruikten. Variërend van oom Piet, Peter Noord of Blonde Jaap, maar ook kortweg Bertus, Joop, Wim of Frits. Bij de vrouwen speelden Jonny, Marja, Thea of Marijke een belangrijke rol. Er was een dominee die zich Frits de Zwerver noemt.

Een boek dat met tal van anekdotes en foto's hun verzet, soms tot in details, beschrijft. Met korte biografieën en foto's die de onbekende verzetsgeschiedenis laderen. „Om die verzetsmensen een gezicht te geven.”

Philip neemt het zichzelf niet kwalijk dat hij dat niet met iedereen heeft kunnen, doen, dan was zijn boek twee keer zo dik geworden. „Ik moest keuzes maken.”

Als historicus is hij al schrijvend op bepaalde momenten voor soortgelijke dilemma's komen te staan. „Ik weet bijvoorbeeld dat er binnen de verzetsbeweging kopstukken waren die mekaar niet echt mochten. Er waren ongetwijfeld ook wel echte ruzies, want je had er ook 'wilde' groepen onder en er kwam ook intern verraad voor.”

Gewone mensen

„Ik schrijf ook dat het verzet niet feilbaar was en dat is wel begrijpelijk en geeft aan dat die verzetsmensen in feite maar gewone mensen waren. Die ook nog eens onder bizarre omstandigheden hun soms heel gevaarlijke werk moesten doen.”

■ *De gezichten achter het verzet*, 24,95 euro. Meer informatie: www.stichting80jaarvrijheid.nl